

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDEKİ ÖĞRENCİLERİNİN LİDERLİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE LEADERSHIP FEATURES OF STUDENTS IN THE FACULTY OF SPORTS SCIENCES

Serdar ÖZÇETİN¹ Hakan ATALAY²

Başvuru Tarihi:08.03.2021

Yayına Kabul Tarihi: 30.09.2022

DOI: 10.21764/maeuefd.890775

(Araştırma Makalesi)

Özet: Özet: Bu araştırmanın amacı; öğrencilerin liderlik özelliklerinin düzeyini belirlemek ve cinsiyete, okuduğu bölüme, sınıfa göre karşılaştırmaktır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel model benimsenmiştir. Araştırmanın evrenini 2018–2019 eğitim-öğretim yılında Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise basit seçkisiz (olasılıklı) örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 217 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, Cansoy, Türkoğlu ve Parlar (2016) tarafından geliştirilen “Liderlik Özellikleri Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veri toplama aracı, 6 alt boyutta [Özgüven (8 madde), Grupla Çalışma (7 madde), Güvenilir Olma (5 madde), İkna Yeteneği (3 madde), Problem Çözme (3 madde) ve Sorumluluk (2 madde)] 28 maddeden oluşan 5’li likert tipi bir ölçektir. Bu araştırmada liderlik özellikleri ölçeğinin tümü için Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .85 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız örneklem için t-testi ve ANOVA analizleri uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda; öğrencilerin liderlik düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyete göre yapılan karşılaştırmada güvenilir olma ve sorumluluk boyutlarında kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin liderlik özellikleri bölümlerine göre karşılaştırıldığında grupla çalışabilme ve güvenilir olma boyutlarında spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin antrenörlük bölümündeki öğrencilere göre daha yüksek seviye olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıflara göre yapılan karşılaştırma sonucunda; 4.sınıfların 1.sınıflara göre daha yüksek özgüvene, ikna yeteneğine ve sorumluluğa sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Abstract: The purpose of this study is to determine the level of leadership qualities of students and to compare them according to their gender, department and classes. Descriptive model, one of the quantitative research methods was adopted in the research. The population of the research consists of students at Akdeniz University Faculty of Sport Sciences in the 2018-2019 academic year. The sample consists of 217 students determined by using the simple random (probabilistic) sampling method. In the research, "Leadership Qualities Scale" developed by Cansoy, Türkoğlu and Parlar (2016) was used as a data collection tool. Data collection tool is a 5-point Likert type scale, in 6 sub-dimensions [Self-confidence (8 items), Group Work (7 items), Reliability (5 items), Persuasion Ability (3 items), Problem Solving (3 items) and Responsibility (2 items)] in total 28 items. In this research, the Cronbach alpha reliability coefficient for the entire scale of leadership qualities was calculated as .85. Frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, unpaired t-test and ANOVA analyzes were used for data analysis. As a result of the research, it was concluded that the leadership levels of the students were high. In the comparison made according to gender, it was concluded that women were higher than men in terms of reliability and responsibility. When the leadership qualities of the students were compared according to their departments, it was concluded that the students in the sports management department had higher levels of group work and reliability than the students in the trainer education department. As a result of the

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, serdarozcetin@akdeniz.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0797-5268

² Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, hakan.atalay.0606@gmail.com, ORCID ID: 0000 0002 2840 9452

Anahtar Sözcükler: *Liderlik, liderlik özellikleri, üniversite, öğrenci, spor bilimleri*

comparison made according to the classes, it was concluded that 4th graders have higher self-confidence, persuasion ability and responsibility than 1st graders.

Keywords: *Leadership, leadership qualities, university, student, sport sciences.*

Giriş

Liderlik içinde yaşanan grubun, kuruluşun bakış açılarının giderek farklılaştığı günümüz çağında eğitimden sanayi alanına, arkadaş ilişkilerinden spora kadar toplumun hemen hemen her kesiminde ihtiyaç duyulan ve güncellenen bir kavramdır. Sanayi devriminin gerçekleşmesiyle birlikte dünyada hızlı bir küreselleşme başlamıştır. Bu küreselleşme ile iş dünyasından teknolojiye, çevre koşullarından dünya kaynaklarının azalmasına kadar birçok alana etki etmiş ve bilginin üretim şekli ile etkin bir şekilde kontrol edilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu durum da yönetici/lider ve örgüt davranışı gibi konularının ön plana çıkmasına yol açmış ve bunun sonucu olarak her duruma cevap verebilecek farklı liderlik türlerine ihtiyaç duyulmuştur (Akçakaya, 2010; Komives ve Dugan, 2010; Nikezić ve ark., 2012; Scott, 2014). Birçok alanda ortaya çıkan bu ihtiyaç, liderlik kavramının tanımlanmasında ortak paydada buluşulmuş olan tek bir anlamı olmasının önüne geçmiştir ve her alanın (sosyoloji, tıp, hemşirelik, psikoloji, siyaset bilimi, yönetim bilimi) kendine özgü bir liderlik anlayışının oluşturulması gerekliliği doğurarak farklı liderlik teorilerinin üretilmesini sağlamıştır (Bass, 1990a; Rost 1993; Astin ve ark., 1996; Eraslan, 2004; Avolio ve ark., 2009; Tabak ve ark., 2012; Posner, 2012).

Literatürde liderliğe yönelik birçok tanımlamalar olsa da bazılarında yer verilmiştir. “Lider, vizyon sahibi, takipçilerine yol gösteren, kararlarının sonuçlarını öngörebilen ve güvenilir olduğu için adaletine saygı duyulan kişidir” (Aydın, 2016). Başka bir tanıma göre ise “lider; grup üyelerine güven veren, iyimser, insanları zorlamadan gönüllü olarak harekete geçirerek doğru hedeflere ulaştıran, risk alabilen, azimli ve insancıl bir birey” olarak tanımlanmaktadır (Öztürk, 2017).

Liderlik bireyi diğerlerinden ayıran bir özellik olduğu düşünüldüğünde liderlerin bazı becerilere sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Bu becerilerin sadece doğuştan değil de sonradan da kazanılabilecek beceriler olduğu düşüncesinin akademi alanında kabul görmesiyle birlikte, ihtiyaç duyulan veya gelecekte ihtiyaç duyulacak liderlerin eğitilmesi ve yetiştirilmesi önemli görülmektedir. 21. yüzyılın ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yükseköğretim kurumları amaçları

arasında bu eğitimler yer almaya başlamıştır (Özbek ve Kızılyallı, 2017). Üniversite eğitimi alan gençlerin liderlik kapasitesini geliştirmedeki en önemli kaynaklardan birisi yükseköğretim olmaya başlamıştır (Astin, 1993; Zimmerman-Oster ve Burkhardt, 1999; Astin ve Astin, 2000). Bu nedenle üniversiteler, öğrencilerin gelişimlerine katkı sağlayabilmek için öğrencilerin sahip olması gereken becerileri kazandırabilmesi onları geleceğin liderleri olma yolunda hazırlamaktadır. Böylece hem öğrencinin liderlik kapasitesi desteklenmiş olacak ve hem üniversite hem de öğrencinin içinde bulunduğu toplum bütüncül olarak bu gelişim sürecinden fayda görecektir (Green ve McDade, 1991).

Üniversite kurumları günümüzün ihtiyaç duyduğu ve geleceğin liderlerinin eğitimi ile yetiştirilmesine yönelik bazı lisans/lisansüstü programlarını ve liderlik sertifika programlarını açmışlardır. Yapılan araştırmalara göre “üniversiteler içinde öğrencilerin liderlik becerilerini ve yeterliliklerini geliştirebilecekleri gönüllülük ve kısmı zamanlı çalışma esasına dayalı aktiviteleri ve öğrenim görülen akademik programların müfredatına ek liderlik dersleri sunarak” (Posner ve Brodsky, 1992; Rost; 1993; Kelley, 2008; Kayıkçı ve Ercan, 2013; Karahan ve Karahan, 2014; Ward, ve ark., 2015) liderlik konusunu üniversitelerin eğitim programlarına entegre edildiği ve geleceğin liderlerini yetiştirmeye çalıştığı görülmektedir.

Liderlik program ve olanaklarının üniversiteler tarafından sunuluyor olması, liderliğin tanıtılması ve geliştirilmesi açısından önemlidir. Bu programlar sayesinde öğrencilerin liderlik rollerini deneyimlemeleri, onların liderlik kimliğinin gelişmesine ve sahip oldukları liderlik potansiyelinin farkına varmalarına katkı sağlamaktadır (Archard, 2009; Hine, 2011; Komives, Owen, Longerbeam, Mainella ve Osteen, 2005; McNae, 2011). Dolayısıyla bu durum, onların liderlik olgusuna bakış açılarını değiştirmektedir (Komives ve diğerleri, 2005). Liderlik programlarında eğitim almak öğrencilerin toplum önünde konuşma, karar verme, planlama, zaman yönetimi, iletişim, işbirliği ve problem çözme gibi becerilerinin kazanımı ve gelişimi açısından önemlidir (Hine, 2011). Liderlik gelişim programlarının, bireyin kişisel gelişimine katkısı olduğu gibi okul ve toplum arasındaki ilişkileri güçlendirerek okul kültürünün gelişimine de katkısı bulunmaktadır (Hawkes, 1999; McNae, 2011; Wallin, 2003).

Liderlik becerileri ile ilgili çalışmaların üniversite öğrencileri ile yapılması literatürde artış göstermektedir (Bass, 1990b; Cress ve ark., 2001; Posner, 2004; Kouzes ve Posner, 2006; Posner, 2012; Soria ve ark., 2015; Lee ve ark., 2015). Geleceği şekillendirecek liderlerin eğitiminde

üniversiteler önemli bir rol üstlenmektedir. Çünkü Posner'a (2004) göre "üniversite öğrencilerinin liderlik gelişimine yönelik çeşitli aktiviteler, farklı bakış açıları ve deneyimler içeren programlar, bireylerin diğerlerine göre anlamlı bir fark yaratma becerilerini artırmaktadır", fakat liderliğin kısa bir sürede kazandırılacak bir özellik olmadığı düşünülürse, bu uzun eğitim sürecinde lider adaylarının içinde yaşadığı toplumun kültürü, arkadaş çevresi ve yetiştirildikleri ortamların karakterlerinin önemli bir etkiye sahip olduğu dikkate alınmalıdır (Özbek ve Kızılyalı, 2017).

Bu bağlamda bu çalışmanın amacı spor bilimleri fakültesindeki öğrencilerin liderlik özelliklerini belirlemek ve bazı değişkenlere göre karşılaştırmaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki alt problemler oluşturulmuştur.

Alt Problemler:

1. Öğrencilerin liderlik özellikleri ne seviyededir?
2. Öğrencilerin liderlik özelliklerinde cinsiyete, okuduğu bölüme ve sınıfa göre anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır ve araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005; Balcı, 2009). Araştırmada, spor bilimleri fakültesindeki öğrencilerin liderlik özellikleri düzeylerinin cinsiyet, bölüm ve sınıf düzeyi değişkenleri arasındaki farklılıkların saptanması amaçlandığı için nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli benimsenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini "2018–2019 eğitim-öğretim yılında Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği, Rekreasyon ve Antrenörlük bölümünde okuyan I. ve IV. sınıf öğrencileri" oluşturmaktadır. Örneklemi ise evrenden örnekleme birimlerinin seçkisiz olarak çekildiği (Büyüköztürk vd., 2010) basit seçkisiz (olasılıklı) örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 217 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin üniversiteye

başladıkları I. sınıf ve mezun olacakları IV. sınıf arasında liderliğe ilişkin bakış açılarında değişiklik olup olmadığını ortaya koyabilmek için I. ve IV. sınıf öğrencileri ile çalışma yürütülmüştür, ayrıca cinsiyet ve bölümler arasındaki farklılıklarda incelenmiştir. Araştırmanın örneklem grubunun genel özellikleri ile ilgili veriler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Örneklem Grubunun Genel Özellikleri

Değişken	Değişken Parametresi	n	%
Cinsiyet	Kadın	103	47,5
	Erkek	114	52,5
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	75	34,6
	Spor Yöneticiliği	50	23,0
	Rekreasyon	35	16,1
	Antrenörlük	57	26,3
Sınıf	1.Sınıf	126	58,1
	4.Sınıf	91	41,9
Toplam		217	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin 103’ü (%47,5) kadın, 114’ü (%52,5) erkek olduğu, öğrencilerin 75’i (%34,6) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, 50’si (%23) Spor Yöneticiliği, 35’inin (%16,1) Rekreasyon, 57’sinin (%26,3) Antrenörlük bölümünde okuduğu ve öğrencilerin 126’sı (%58,1) 1.sınıf, 91’i (%41,9) de 4.sınıf olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinden verileri toplayabilmek için veri toplama aracı olarak Cansoy, Türkoğlu ve Parlar (2016) tarafından geliştirilen “Liderlik Özellikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Veri toplama aracı, 6 alt boyutta [Özgüven (8 madde), Grupla Çalışma (7 madde), Güvenilir Olma (5 madde), İkna Yeteneği (3 madde), Problem Çözebilme (3 madde) ve Sorumluluk (2 madde)] 28 maddeden oluşan “Daima (5), Sıklıkla (4), Ara sıra (3), Çok ender (2), Asla (1)” şeklinde puanlanan 5’li likert tipi bir ölçektir. Ölçek öncül bilgi ve demografik özelliklerin (cinsiyet, bölüm ve sınıf) yer aldığı birinci bölüm ve öğrencilerin liderlik özelliklerini belirlemeyi amaçlayan ikinci bölümden oluşmaktadır. Bu araştırmada liderlik özellikleri ölçeğinin tümü için “Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .85, alt faktörler için faktör 1 için .62, faktör 2 için .76, faktör 3 için .70, faktör 4 için .63, faktör 5 için .60 ve faktör 6 için .57” olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada öğrencilere ilişkin demografik değişkenler frekans ve yüzde analizi ile incelenmiştir. Öğrencilerin liderlik özellikleri boyutlarını oluşturan ölçek maddelerini istatistiksel olarak yorumlayabilmek için betimsel istatistikler (aritmetik ortalamalar ve standart sapmaları) hesaplanmıştır.

Cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenlerinin liderlik özellikleri üzerindeki etkisini ortaya koyabilmek adına verilerin normal dağılım göstermesine bağlı olarak parametrik testlerden bağımsız örneklem için t-testi (Büyüköztürk, 2006) ve tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) (Büyüköztürk, 2006; Duncan, 2003) uygulanmıştır.

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları yapılarak analize uygun olduğu belirlendikten sonra hangi analizlerin yapılacağına karar vermek için basıklık ve çarpıklık katsayıları incelenmiştir. Ölçeklerden elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin +2 ile -2 arasında olması normal dağılım için yeterli görülmektedir (George ve Mallery, 2013). Yapılan analiz sonucunda tüm boyutlarda basıklık ve çarpıklık değerleri bu aralıkta yer almakta olup, en düşük -1,076 ve en yüksek 1,759 değerleri görülmektedir. “Nitekim bağımlı değişkene ilişkin ölçümlerde alt grupların ait oldukları evrenlerde normal dağılım sergilemesi varsayımının eğitim ve davranış bilimlerinde karşılanmasının güç olduğu; bu nedenle grup değişkenine göre oluşturulan alt grupların her birinin 15 ve daha yukarı sayıda olması durumunda bu varsayımın ihmal edilmesinin sonuçlar üzerinde önemli bir etki oluşturmayacağı belirtilmektedir.” (Büyüköztürk, 2006; Muijs, 2004; Leech, Barrett ve Morgan, 2005; Field, 2009). Verilerin analizinde SPSS istatistik yazılımı kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmektedir. Tablo 2’de Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin liderlik özellikleri boyutlarına ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir.

Tablo 2

Öğrencilerinin Liderlik Özellikleri Boyutlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.

Boyutlar	$\bar{X}$	S
Özgüven	3,57	,71
Gurupla Çalışma	3,86	,66
Güvenilir Olma	4,00	,70
İkna Yeteneği	3,22	,77
Problem Çözebilme	3,62	,82
Sorumluluk	3,79	,91
Tüm Maddelerin Ortalaması	3,70	,58

Tablo 2'ye de bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin en yüksek ortalama ile katılım sağladığı boyut güvenilir olma ($\bar{x}=4,00$, $S=0.70$) olduğuna ulaşılmıştır. Bu boyutu sıra ile gurupla çalışma ($\bar{x}=3,86$, $S=0.66$), sorumluluk ($\bar{x}=3,79$, $S=0.91$), problem çözme ($\bar{x}=3,62$, $S=0.82$), özgüven ($\bar{x}=3,57$, $S=0.71$) ve ikna yeteneği ($\bar{x}=3,22$, $S=0.77$) boyutları izlemiştir. Tüm ölçeğin maddelerinin ortalamasına bakıldığında ise ($\bar{x}=3,70$ $S=0.58$) öğrencilerinin liderlik düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3'te Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin liderlik özellikleri boyutlarının cinsiyete göre karşılaştırılması amacı ile yapılan t-testi analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 3

Öğrencilerinin Liderlik Özellikleri Boyutlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	S	Sd	t	p
Özgüven	Erkek	114	3,57	,81	215	,232	.817
	Kadın	103	3,55	,58			
Grupla Çalışabilme	Erkek	114	3,79	,69	215	-1,505	.134
	Kadın	103	3,93	,62			
Güvenilir Olma	Erkek	114	3,89	,77	215	-2,498	.013*
	Kadın	103	4,12	,60			
İkna Yeteneği	Erkek	114	3,16	,81	215	-1,312	.191
	Kadın	103	3,30	,71			
Problem Çözebilme	Erkek	114	3,61	,83	215	-,209	.834
	Kadın	103	3,64	,82			
Sorumluluk	Erkek	114	3,66	,85	215	-2,312	.022*
	Kadın	103	3,94	,96			
Tüm Maddelerin Ortalaması	Erkek	114	3,65	,64	215	-1,365	.174
	Kadın	103	3,76	,49			

Tablo 3'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre ölçeğin güvenilir olma boyutunda anlamlı farkın olduğu [$t_{(215)}=-2.498$; $p<.05$], kadınların ($\bar{x}=4.12$, $S=0.60$) erkeklere göre ($\bar{x}=3.89$, $S=0.77$) daha yüksek puana sahip olduğu ve sorumluluk [$t_{(215)}=-2.312$, $p<.05$] boyutunda anlamlı farkın olduğu kadınların ($\bar{x}=4.12$, $S=0.60$) erkeklere göre ($\bar{x}=3.89$,

S=0.77) daha yüksek puana sahip olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin özgüven [$t_{(215)}=.232$, $p>.05$]; grupla çalışma [$t_{(215)}=-1.505$, $p>.05$]; ikna yeteneği [$t_{(215)}=-1,312$, $p>.05$]; problem çözebilme [$t_{(215)}=-.209$, $p<.05$] boyutlarındaki görüşleri ve tüm ölçeğin maddelerinin ortalaması [$t_{(215)}=-1.365$, $p>.05$] ise cinsiyete göre farklılaşmamaktadır.

Tablo 4'te Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin liderlik özellikleri boyutlarının bölüm değişkenine göre karşılaştırılması amacı ile yapılan ANOVA sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 4

Öğrencilerinin Liderlik Özellikleri Boyutlarının Bölüme Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Bölüm	n	$\bar{X}$	S	sd	F	p	Anlamlı Fark (Scheffe)
Özgüven	1. Antrenörlük	57	3,44	0,77	3-213	1,62	.186	-
	2. Spor Yöneticiliği	50	3,72	0,66				
	3. Rekreasyon	35	3,46	0,48				
	4. Öğretmenlik	75	3,60	0,76				
Grupla Çalışabilme	1. Antrenörlük	57	3,66	0,71	3-213	4,35	.005*	1-2
	2. Spor Yöneticiliği	50	4,03	0,53				
	3. Rekreasyon	35	3,70	0,68				
	4. Öğretmenlik	75	3,97	0,65				
Güvenilir Olma	1. Antrenörlük	57	3,79	0,75	3-213	3,44	.018*	1-2
	2. Spor Yöneticiliği	50	4,18	0,51				
	3. Rekreasyon	35	3,91	0,74				
	4. Öğretmenlik	75	4,07	0,70				
İkna Yeteneği	1. Antrenörlük	57	3,03	0,76	3-213	1,82	.145	-
	2. Spor Yöneticiliği	50	3,35	0,73				
	3. Rekreasyon	35	3,31	0,78				
	4. Öğretmenlik	75	3,24	0,77				
Problem çözebilme	1. Antrenörlük	57	3,41	0,89	3-213	1,90	.130	-
	2. Spor Yöneticiliği	50	3,70	0,73				
	3. Rekreasyon	35	3,61	0,84				
	4. Öğretmenlik	75	3,74	0,80				
Sorumluluk	1. Antrenörlük	57	3,56	0,91	3-213	2,99	.032*	-
	2. Spor Yöneticiliği	50	3,99	0,67				
	3. Rekreasyon	35	4,02	0,91				
	4. Öğretmenlik	75	3,73	1,01				
Tüm Maddelerin Ortalaması	1. Antrenörlük	57	3,52	0,62	3-213	3,58	.015*	1-2
	2. Spor Yöneticiliği	50	3,86	0,46				
	3. Rekreasyon	35	3,64	0,50				
	4. Öğretmenlik	75	3,76	0,61				

Tablo 4'te incelendiğinde katılımcıların özgüven [$F_{(3-213)}=0.77$; $p>.05$]; ikna yeteneği [$F_{(3-213)}=0.77$; $p>.05$] ve problem çözme [$F_{(3-213)}=1.84$; $p>.05$] boyutlarındaki öğrenci algılarının eğitim alınan bölüme göre farklılık göstermediği görülmektedir. Ancak katılımcıların grupla çalışabilme

[$F_{(3-213)}=4.35$; $p<.05$]; boyutundaki görüşleri eğitim gördüğü bölüme göre anlamlı farklılık göstermektedir. Grupla çalışabilme boyutundaki antrenörlük ($\bar{x}=3,66$, $S=0,71$) ve spor yöneticiliği ($\bar{x}=4,03$, $S=0,53$) bölümleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Güvenilir olma [$F_{(3-213)}=3.34$; $p<.05$]; boyutundaki görüşleri eğitim gördüğü bölüme göre anlamlı farklılık göstermektedir. Güvenilir olma boyutundaki antrenörlük ($\bar{x}=3,79$, $S=0,75$) ve spor yöneticiliği ($\bar{x}=4,18$, $S=0,51$) bölümleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Sorumluluk [$F_{(3-213)}=2.99$; $p<.05$]; boyutundaki görüşleri eğitim gördüğü bölüme göre anlamlı farklılık göstermektedir ancak gruplar arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Tüm ölçeğin maddelerinin ortalamasındaki [$F_{(3-213)}=3.58$; $p<.05$] görüşleri de eğitim gördüğü bölüme göre anlamlı farklılık göstermektedir ve antrenörlük ($\bar{x}=3,52$, $S=0,62$) ve spor yöneticiliği ($\bar{x}=3,86$, $S=0,46$) bölümleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 5'te Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin liderlik özellikleri boyutlarının sınıf değişkenine göre karşılaştırılması amacı ile yapılan t-testi analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 5

Öğrencilerinin Liderlik Özellikleri Boyutlarının Sınıfa Göre Karşılaştırılması

Boyutlar	Sınıf Türü	n	$\bar{x}$	S	Sd	t	p
Özgüven	1. Sınıf	126	3,47	,66	215	-2,314	.022*
	4. Sınıf	91	3,69	,75			
Grupla Çalışabilme	1. Sınıf	126	3,90	,65	215	1,030	.304
	4. Sınıf	91	3,80	,68			
Güvenilir Olma	1. Sınıf	126	3,99	,73	215	-,297	.766
	4. Sınıf	91	4,02	,66			
İkna Yeteneği	1. Sınıf	126	3,13	,76	215	-2,064	.040*
	4. Sınıf	91	3,35	,77			
Problem Çözebilme	1. Sınıf	126	3,66	,87	215	,649	,517
	4. Sınıf	91	3,58	,75			
Sorumluluk	1. Sınıf	126	3,66	,97	215	-2,499	,013*
	4. Sınıf	91	3,97	,80			
Tüm Maddelerin Ortalaması	1. Sınıf	126	3,67	,56	215	-1,047	,296
	4. Sınıf	91	3,75	,60			

Tablo 4'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin grupla çalışabilme [$t_{(215)}=1.030$, $p>.05$]; güvenilir olma [$t_{(215)}=-.297$, $p>.05$] ve problem çözme [$t_{(215)}=.649$, $p>.05$] boyutlarındaki görüşleri sınıf türüne göre farklılaşmaktadır. Ayrıcı tüm maddelerin ortalaması da [$t_{(215)}=-1.047$, $p>.05$] sınıf türüne göre farklılaşmamaktadır. Ancak ölçeğin özgüven boyutunda anlamlı farkın olduğu [$t_{(215)}=-2.314$; $p<.05$], 4. sınıfların ($\bar{x}=3.69$, $S=0.75$) 1. sınıflara göre ($\bar{x}=3.47$, $S=0.66$) daha yüksek puana

sahip olduğu; ikna yeteneği boyutunda anlamlı farkın olduğu [$t_{(215)}=-2.064$; $p<.05$], 4. sınıfların ($\bar{X}=3.35$, $S=0.77$) 1. sınıflara göre ($\bar{X}=3.13$, $S=0.76$) daha yüksek puana sahip olduğu ve sorumluluk boyutunda [$t_{(215)}=-2.499$, $p<.05$] anlamlı farkın olduğu 4. sınıfların ($\bar{X}=3.97$, $S=0.80$) 1. sınıflara göre ($\bar{X}=3.66$, $S=0.97$) daha yüksek puana sahip olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırmada, Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin liderlik boyutları bazı değişkenlere göre incelenmiştir.

Öğrencilerin puanları doğrultusunda liderlik düzeylerinin yüksek olduğu ve liderlik boyutlarından da güvenilir olma boyutunun en yüksek puana sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunu sırasıyla grupla çalışma, sorumluluk, problem çözme, özgüven ve ikna yeteneği boyutları izlemiştir. Tüm ölçeğin maddelerinin ortalamasına bakıldığında ise öğrencilerinin liderlik düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Buna benzer şekilde yapılan bazı çalışmalarda da öğrencilerin liderlik özelliklerinin yüksek seviyelerde olduğunu gösteren sonuçlar elde edilmiştir (Bırol, 2005; Avcı, 2009; Durmuş, 2011; Ogurlu, 2012; Cansoy, 2015). Sarıkaya ve Bilir (2019)'in çalışmasının bulgularına göre beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik özelliklerinin anlayış gösterme ve yapıyı kurma alt boyutlarındaki davranışların yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Cansoy, Türkoğlu ve Parlar (2016)'ın yaptığı çalışmada ise “öğrencilerin sahip oldukları liderlik özellikleri orta seviyede olduğu, grupla çalışabilme ve güvenilir olma özelliklerine ise yüksek düzeyde sahip oldukları” görülmüştür. Diğer araştırma sonuçları ve bu araştırmanın bulguları doğrultusunda öğrencilerin liderlik özelliklerinin yüksek düzeyde olması liderliğe yönelik ilginin de üniversite öğrencileri arasında yüksek olduğunu gösterebilir. Ayrıca araştırmalar güven özelliğinin liderlerde önemli bir unsur olduğunu da göstermektedir.

Araştırmada öğrencilerin liderlik özelliklerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasında güvenilir olma ve sorumluluk boyutlarında kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde olduğu ve anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde liderlik boyutlarından özgüven hariç tüm boyutlarda kadınların ortalamalarının daha yüksek olduğuna ulaşılmıştır. Bu durumu Eryücel (2018)'in yaptığı çalışmada da kadınların insana yönelik liderlik boyutunda erkeklere göre anlamlı olarak daha fazla tercih ettikleri sonucu desteklemektedir. Mutlu, Şentürk, Akoğlu, Çetinkaya ve Ağılönü (2020)'nün spor bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerle

yaptığı çalışmada da kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha yüksek seviyelerde liderlik davranışları sergiledikleri sonucu bu araştırmanın sonucu ile benzerlik göstermektedir. Sarıkaya ve Bilir (2019)'in çalışmasının bulgularında da benzer şekilde öğrencilerin liderlik özellikleri cinsiyet değişkeni açısından yapıyı kurma alt boyutuna göre; erkek öğrenciler ile kadın öğrenciler arasında kadın öğrenciler lehine anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Mutlu, Şentürk, Akoğlu, Çetinkaya, ve Ağılönü (2020) tarafından yürütülen çalışmanın verilerine bakıldığında, cinsiyete göre kadın öğrencilerin iş gören, üretim ve değişim odaklı liderlik alt boyut puanları erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuçların aksine Cansoy, Türkoğlu ve Parlar (2016) ile Beltekin ve Kuyulu (2019) tarafından yürütülmüş çalışmalarda öğrencilerin cinsiyetlerine göre liderlik özelliklerinde herhangi bir anlamlı farklılığa ulaşılamamıştır. Cinsiyete dair bu farklılıklar kadınların genel eğilimde güven duygusuna daha çok önem verdiğinden kaynaklanıyor olabilir. Kadınların erkeklere göre özgüven boyutu haricinde yüksek ortalamalara sahip olması, özgüven boyutunda ise erkeklerin ortalamalarının daha yüksek olması toplumun cinsiyete yüklediği rollerden kaynaklanabilir.

Öğrencilerin liderlik özellikleri bölümlerine göre karşılaştırıldığında grupta çalışabilme, güvenilir olma, sorumluluk boyutlarında ve ölçeğin maddelerinin ortalamasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Grupta çalışabilme, güvenilir olma boyutlarında ve ölçeğin maddelerinin ortalamasında spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin antrenörlük bölümündekilere göre daha üst düzeylerde olduğu tespit edilmiştir. Yöneticilik bölümünün liderliğe ilişkin bazı dersleri barındırıyor olmasının bu sonuç üzerinde etki oluşturduğu söylenebilir. Çar (2013) çalışmasında ise “spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinde liderlik özelliklerini araştırırken, öğrencilerin okudukları bölümün üniversite öğrencilerinde liderlik gelişimleri açısından anlamlı bir farklılık meydana getirmediğini” saptamıştır. Beltekin ve Kuyulu (2019)'nun Spor Bilimleri Fakültesinde yürüttüğü çalışmada ise rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrencilerin diğer bölümlere göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları ortaya konmuştur. Sarıkaya ve Bilir (2019)'in çalışmasının bulgularında da beden eğitimi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin liderlik davranışlarını her iki boyutta da spor yöneticiliği ve antrenörlük eğitimi bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerden daha fazla sergiledikleri belirlenmiştir. En düşük ortalamanın spor yöneticiliği bölümünde olduğu saptanmıştır. Araştırmaların sonuçları doğrultusunda öğrencilerin okudukları bölümün liderlik üzerinde etki oluşturduğu düşünülebilir.

Öğrencilerin üniversiteye başladıkları I. sınıf ve mezun olacakları IV. sınıf arasında liderliğe ilişkin bakış açılarında değişiklik olup olmadığını ortaya koyabilmek için yapılan karşılaştırma sonucunda; IV. sınıfların I. sınıflara göre daha yüksek özgüvene ve ikna yeteneğine sahip olduğu, aynı zamanda IV. sınıfların daha yüksek bir sorumluluk duygusuna sahip olduğu görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin üniversite öğrencilerinin IV. sınıftaki puanları I. sınıftaki puanlarına göre daha yüksek seviyededir. Araştırmanın bu sonucu öğrencilerin üniversite sürecinde liderlik düzeyini artırdığı yönünde yorumlanabilir. Bu durumu Eryücel (2018)'in yaptığı çalışmanın üst sınıfların puanlarının alt sınıflara göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları bulgusu ile desteklenmektedir. Mutlu, Şentürk, Akoğlu, Çetinkaya ve Ağılönü (2020)'nün çalışmasında “üst sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin, alt sınıflardaki öğrencilere göre liderlik davranışlarının daha yüksek olduğu liderlik davranış özelliklerinin olumlu düzeyde farklılaştığı” sonucu bu araştırma ile benzerlik göstermektedir.

Öneriler

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin liderlik özelliklerinin incelendiği bu araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler verilebilir.

- Öğrencilerin diğer özelliklere göre daha düşük seviyede olan ikna yeteneği, özgüven ile problem çözme becerilerinin neden düşük olduğu araştırılabilir ve bu alanların geliştirilmesine yönelik etkinlikler yapılabilir.
- Kadınların liderlik özelliklerinin erkeklere göre daha yüksek seviyede olmasına bağlı olarak kadınların yönetim kademelerinde yer alması için fırsatlar sunulabilir.
- Liderlik derslerinin üniversitelerde veya daha alt kademelerde zorunlu olarak verilmesi ile öğrencilerin liderlik düzeyleri yükseltilebilir.

Kaynakça

Akçakaya, M. (2010). *21. Yüzyılda Yeni Liderlik Anlayışı*. Ankara: Adalet Yayınevi.

Archard, N. (2009). Leadership understanding and practice in girls' schools: a review of web based public documents. *Leading and Managing*, 15(2), 16-30.

- Astin, A. W. (1993). *What matters in college?: Four critical years revisited*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Astin, A.W. ve Astin, H. S., (2000). Leadership Reconsidered: Engaging Higher Education in Social Change. *Higher Education*. 133. <https://digitalcommons.unomaha.edu/slcehighered/133>
- Astin, H. S., Astin, H., Boatsman, K., Bonous-Hammarth, M., Chambers, T., ve Goldberg, S. (1996). *A social change model of leadership development: Guidebook (Version III)*. Higher Education Research Institute, University of California, Los Angeles.
- Avcı, B. (2009). *Öğrencinin liderliği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Avolio, B. J., Walumbwa, F. O. ve Weber, T. J. (2009). Leadership: Current theories, research, and future directions. *Annual review of psychology*, 60, 421-449.
- Aydın, R. (2016). *Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim gören bireysel ve takım sporlarıyla uğraşan öğrencilerin liderlik özelliklerinin karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Balcı, A. (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Bass, B. M. (1990a). From transactional to transformational leadership: Learning to share the vision. *Organizational dynamics*, 18(3), 19-31.
- Bass, B. M. (1990b). *Bass & Stogdill's handbook of leadership: Theory, research, and managerial applications*. New York: The Free Press.
- Beltekin, E. ve Kuyulu, İ. (2019). Spor Bilimleri Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin liderlik yönelim düzeylerinin incelenmesi (Erciyes Üniversitesi örneği) . *Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi* , 1 (1) , 26-29 .
- Biol, Z. H. (2005). *Fen lisesi ve sosyal bilimler lisesi öğrencilerinin mükemmeliyetçilik. Benlik saygısı, liderlik özelliklerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Büyüköztürk Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (13. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı, istatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorumu*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Cansoy, R. (2015). *Türkiye'de Ortaöğretim Okullarındaki Öğrencilerin Gençlik Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

- Cansoy, R., Türkoğlu, M. E. ve Parlar, H. (2016). Liderlik özellikleri: Bir ölçek geliştirme çalışması ve öğrencilere yönelik bir araştırma. *Milli Eğitim*, 45(212), 139-160.
- Çar, B. (2013). *Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin liderlik özelliklerinin belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cress, C. M., Astin, H. S., Zimmerman-Oster, K., ve Burkhardt, J. C. (2001). Developmental outcomes of college students' involvement in leadership activities. *Journal of College Student Development*, 42(1), 15.
- Duncan, C. (2003). *Advanced quantitative data analysis*. İngiltere: McGraw-Hill Education.
- Durmuş, Ö. (2011). *İlköğretim ve Lise Öğrencilerinde Görülen Liderlik Davranışlarının Araştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Eraslan, L. (2004). Liderlikte post-modern bir paradigma: dönüşümcü liderlik. *Journal of Human Sciences*, 1(1), 1-30.
- Eryücel, E. M. (2018). Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin liderlik özelliklerinin belirlenmesi. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(11), 1583-1595.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS (Third Edition)*. London: Sage.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10a ed.)*. Boston: Pearson.
- Green, M. F. ve McDade, S. A. (1991). *Investing in higher education: A handbook of leadership development*. Phoenix: Oryx Press.
- Hawkes, T. (1999). Conversation with students on leadership. *Independence*, 24(1), 21-24.
- Hine, G. (2011). *Exploring the development of student leadership potential within a Catholic school: A qualitative case study*. (Unpublished PhD Thesis), The University of Notre Dame Australia.
- Karahan, Ö. ve Karahan, F. Ş. (2014). Mevcut İmkânlarla Seçkin Öğretim Üyesi, Yıldız Araştırmacı ve Lider Yetiştirme Projesi. *Journal of Higher Education & Science/ Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 4(3), 167 - 175.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayıkçı, Y. ve Ercan, B. (2013). Türkiye'deki Eğitim Yönetimi ve Denetimi Lisansüstü Programlarının Değerlendirilmesi: Bir Durum Çalışması. *e-International Journal of Educational Research*, 4 (3), 74-94
- Kelley, D. R. (2008). Leadership development through the fraternity experience and the relationship to career success after graduation. *Oracle: The Research Journal of the Association of Fraternity Advisors*, 3(1), 1-12.

- Komives, S. R. ve Dugan, J. P. (2010). Contemporary leadership theories. *Political and civic leadership: A reference handbook*, (1), 111-120.
- Komives, S. R., Owen, J. E., Longerbeam, S. D., Mainella, F. C. ve Osteen, L. (2005). Developing a leadership identity: A grounded theory. *Journal of College Student Development*, 46(6), 593-611.
- Kouzes, J. M., Posner, B. Z. (2006). *The Student Leadership Practices Inventory (LPI)* (Vol. 61). USA:John Wiley & Sons.
- Lee, S., Kim, H., Park, S., Lee, S., Yu, J. (2015). Preliminary Development of a Scale to Measure Leadership Potential. *Psychological reports*, 117(1), 51-71.
- Leech, N.L., Barrett, K.C. ve Morgan, G.A. (2005). *SPSS For Intermediate Statistics: Use and Interpretation (Second Edition)*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- McNae, R. (2011). Student leadership in secondary schools: The influence of school context on young women's leadership perceptions. *Leading and Managing*, 17(2), 36-51.
- Muijs, D. (2004). *Doing quantitative research in education with SPSS*. London: Sage Publications.
- Mutlu, T.O., Şentürk, H.E., Akoğlu, H.E., Çetinkaya, A. ve Ağılönü, A. (2020). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Liderlik Davranışlarının İncelenmesi. *Sportif Bakış:Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi* 7 (S2), 25-38. doi: 10.33468/sbsebd.131
- Nikezić, S., Purić, S. ve Purić, J. (2012). Transactional and transformational leadership: Development through changes. *International Journal for Quality Research*, 1(6), 285-296.
- Ogurlu, Ü. (2012). *Liderlik becerileri geliştirme programının üstün zekâlı olan ve olmayan öğrencilerin liderlik becerilerine etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özbek, O. ve Kızılyallı, M. (2017). Lisans öğrencilerinin liderlik davranışlarına ilişkin öz algıları: Ölçek geliştirme çalışması. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4112-4122. doi:10.14687/jhs.v14i4.4635
- Öztürk, K.E. (2017). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik yönelimleri ve öz güven davranışlarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Posner, B. Z. (2012). Effectively measuring student leadership. *Administrative sciences*, 2(4), 221-234.
- Posner, B.Z. (2004). A Leadership development instrument for students: Updated. *Journal of College Student Development*. 45(4), 443-456.
- Posner, B.Z. ve Brodsky, B. (1992). A leadership development instrument for college students. *Journal of College Student Development*. (33), 231-237.

- Rost, J. C. (1993). *Leadership for the twenty-first century*. USA:Greenwood Publishing Group.
- Sarikaya, O.Ç. ve Bilir, F.P. (2019). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi: Çukurova Üniversitesi Örneği. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergi*, 7 (2), 1-18.
- Scott, D. (2014). *Contemporary leadership in sport organizations*. USA: Human Kinetics.
- Soria, K.M., Roberts. J. E. ve Reinhard, A.P. (2015). First year College Students' Strengths Awareness and Perceived Leadership Development. *Journal of Student Affairs Research and Practice*, 52(1), 89-103.
- Tabak, A., Polat, M., Coşar, S. ve Türköz, T. (2012). Otantik Liderlik Ölçeği: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. *Is, Guc: The Journal of Industrial Relations & Human Resources*, 14(4).
- Wallin, D. (2003). Student leadership and democratic schools: A case study. *NASSP Bulletin*, 87(636), 55-78.
- Ward, C., Yates, Dan. ve Song J.Y. (2015). Leadership and Undergraduate Students: A study across disciplines and a plan for the future. *Business Education Innovation Journal*, 7(2), 122-126.
- Zimmerman-Oster, K. ve Burkhardt, J. C. (1999). Leadership in the making: A comprehensive examination of the impact of leadership development programs on students. *Journal of Leadership Studies*, 6(3-4), 50-66.

Extended Abstract

Purpose

The purpose of this study is to determine the leadership qualities of students in sports sciences faculty and compare them according to variables such as gender, department and class. For the purpose of the research, the following sub-problems were created.

Descriptive model one of the quantitative research methods was adopted in the research. The population of the research consists of students at Akdeniz University Faculty of Sport Sciences in the 2018-2019 academic year. The sample consists of 217 students determined by using the simple random (probabilistic) sampling method. In the research, "Leadership Qualities Scale" was used as a data collection tool. Data collection tool is a 5-point Likert type scale, in 6 sub-dimensions [Self-confidence (8 items), Group Work (7 items), Reliability (5 items), Persuasion Ability (3 items), Problem Solving (3 items) and Responsibility (2 items)] in total 28 items. In this research, the Cronbach alpha reliability coefficient for the entire scale of leadership qualities was calculated

as .85. Frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, unpaired t-test and ANOVA analyzes were used for data analysis.

Results

It was reached that the dimension participated by the students with the highest average was reliability ($\bar{x}=4,00$, $S=0.70$). This dimension was followed respectively by group work ($\bar{x}=3,86$, $S=0.66$), responsibility ($\bar{x}=3,79$, $S=0.91$), problem solving ($\bar{x}=3,62$, $S=0.82$), self-confidence ($\bar{x}=3,57$, $S=0.71$) and persuasion ability ($\bar{x}=3,22$, $S=0.77$). When at the average of the items of the whole scale is taken into consideration ($\bar{x}=3,70$ $S=0.58$), it is seen that the leadership level of the students is high.

It can be seen that there is a significant difference in the reliability dimension of the scale [$t_{(215)}=-2.498$; $p<.05$] according to the gender variable of the students participating in the research, women ($\bar{x}=4.12$, $S=0.60$) have higher scores than men ($\bar{x}=3.89$, $S=0.77$), and that there is a significant difference in the dimension of responsibility [$t_{(215)}=-2.312$, $p<.05$], women ($\bar{x}=4.12$, $S=0.60$) have higher scores than men ($\bar{x}=3.89$, $S=0.77$). Self-confidence of the students participating in the research [$t_{(215)}=.232$, $p>.05$]; group work [$t_{(215)}=-1.505$, $p>.05$]; ability to persuade [$t_{(215)}=-1,312$, $p>.05$]; problem solving [$t_{(215)}=-.209$, $p<.05$] dimensions and the average of the items of the whole scale [$t_{(215)}=-1.365$, $p>.05$] do not vary according to gender.

It is seen that the perceptions of students in self-confidence [$F_{(3-213)}=0.77$; $p>.05$]; persuasion ability [$F_{(3-213)}=0.77$; $p>.05$] and problem solving [$F_{(3-213)}=1.84$; $p>.05$] dimensions of the participants do not differ according to the department they study. However, the ability of the participants in group work [$F_{(3-213)}=4.35$; $p<.05$]; dimension shows a significant difference according to the department they study.

There is a significant difference between the departments of trainer education ($\bar{x}=3,66$, $S=0,71$) and sports management ($\bar{x}=4,03$, $S=0,53$) in the dimension of working with groups. Reliability [$F_{(3-213)}=3.34$; $p<.05$] dimension shows a significant difference according to the department they study. There is a significant difference between the departments of trainer education ($\bar{x}=3,79$, $S=0.75$) and sports management ($\bar{x}=4.18$, $S=0.51$) in the dimension of being reliable.

Their views on responsibility [$F_{(3-213)}=2.99$; $p<.05$] dimension shows a significant difference according to the department they study, but no significant difference was found between the groups. [$F_{(3-213)}=3.58$; $p<.05$] Their views on the average of all the scale items also differ significantly according to the department they study, and there is a significant difference between the departments of trainer education ($\bar{x}=3.52$, $S=0.62$) and sports management ($\bar{x}=3.86$, $S=0.46$).

The views of the students participating in the study on group work [$t_{(215)}=1.030$, $p>.05$] reliability [$t_{(215)}=-.297$, $p>.05$] and problem solving [$t_{(215)}=.649$, $p>.05$] dimensions differ according to their class type. Besides, the average of all distinctive items [$t_{(215)}=1.047$, $p>.05$] does not differ according to class types. However, it can be seen that there is a significant difference in the self-confidence dimension of the scale [$t_{(215)}=-2.314$; $p<.05$], 4th graders ($\bar{x}=3.69$, $S=0.75$) have higher scores than the 1st graders ($\bar{x}=3.47$, $S=0.66$); there is a significant difference in persuasion ability dimension [$t_{(215)}=-2.064$; $p<.05$], 4th ($\bar{x}=3.35$, $S=0.77$) graders have higher scores than the 1st graders ($\bar{x}=3.13$, $S=0.76$), and there is a significant difference in responsibility dimension [$t_{(215)}=-2.499$, $p<.05$], ($\bar{x}=3.97$, $S=0.80$) 4th ($\bar{x}=3.97$, $S=0.80$) graders have higher scores than the 1st graders ($\bar{x}=3.66$, $S=0.97$).

Discussion

According to the scores of the students, it was concluded that their leadership levels were high and the reliability dimension had the highest score among the leadership dimensions. This was followed respectively group work, responsibility, problem solving, self-confidence and persuasion ability. When the average of the items of the whole scale is examined, it is seen that the leadership level of the students is high.

In the study, when the leadership qualities of students were compared according to gender, it was found that women were at a higher level than men in reliability and responsibility dimensions and there was a significant difference. It was found that the average of women was higher in all dimensions except self-confidence when considered in general.

When the leadership qualities of the students were compared according to their departments, a significant difference was found in group work, reliability, responsibility dimensions and the average of the items of the scale. In terms of group work, reliability and the average of the items

of the scale, it was found that the students in the sports management department were at a higher level than those in the trainer education department. It can be said that the management department has some lessons about leadership has an impact on this result.

As a result of the comparison made according to the classes; it is seen that 4th graders have higher self-confidence and persuasion ability than 1st graders, and 4th graders have a higher sense of responsibility at the same time. When considered in general the scores of the students in the 4th grade of the university students are at a higher level than their scores in the 1st grade. This situation can be interpreted as the university process increases the leadership level.

Conclusion

As a result of this research, it has been concluded that the leadership levels of the students are high. In the comparison made according to gender, it was concluded that women were at a higher level than men in terms of reliability and responsibility. When the leadership qualities of the students were compared according to their departments, it was concluded that the students in the sports management department had higher levels of group work and reliability than the students in the trainer education department. As a result of the comparison made according to the classes; it has been concluded that 4th graders have higher self-confidence, persuasion ability and responsibility than 1st graders.

ETİK BEYAN: “Spor Bilimleri Fakültesindeki Öğrencilerinin Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış, araştırmaya ilişkin gerekli etik izinler Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 01.07.2021 tarih ve 200 sayılı belge ile alınmıştır. karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.